

Latvijas Bischoffs

Nr. 4.

Latv. Bischoff. 3-bas pawiljons starptant. istahde, Riga.

3-bas Latvijas
Centralbeedr.

Bischoffs
isdemums

Savienība
Latvijas Biškopības Centrālība

Rīgā, Lāčplēša ielā № 27, tālr. 2. 6. 5. 4. 9.

nem no biškopjiem

īsto ziedu medu, facelijas
un borago sēklas.

Bez tam Biškopības Centrālbiedrība uzņemas vidutājību starp bišu pārdevējiem un pircējiem bez kādas atlīdzības.

Latvijas Biškopības Centrālbiedrība

ieteic biedrībām, skolām, biškopjiem un dārzkopjiem
spējīgus biškopības un
dārzkopības darbiniekus

no Vecbebru biškopības un dārzkopības skolas
absolventiem.

Pieprasīt

Vecbebru biškop.-dārzkop. skolā
caur Koknesi, tālr. Beбри 8, vai

Latvijas Biškopības C-bā Rīgā,
Lāčplēša ielā 27. Tālr. 2-6-5-4-9.

Latwijas Bischkopis

Latwijas Bischkopibas Zentralbeedribas laitkrakfts

Isnahk 12 reis gadā.

Aboneſchanas maſka ar peesuhthſchanu
Ls 4.— gadā, puſgādā (6 burtnizas)
Ls 2.10. Numurs — 40 ſant.

Redakcija un ekspedizija atrodas Rīgā
Lahtſchplehſcha eelā Nr. 27. Zahrunis
2-6-5-4-9.

Sludinajumu maſka par rindinu, jeb
tās weetu 18 ſantimu, preekſchpuſe
30 ſantimu.

„Latwijas Bischkopim“ nolemtee manu-
skripti u. ſinojumi, uſ ſcheem atſihm. au-
tora adreſi un honoraru, ſuhkami redakz.

Nr. 4.

Aprilī 1929. g.

10. gads.

Stahwoklis drawās.

Rā pee laika noteikſchanas mehs nekad eepreekſch newaram noteikti paredset laiku, esmu to wairakas reises airahdijis „Latwijas Bischkopi.“ An luhk, ari ſchoreis esmu wihlees rakstot ſchurnala treschā burtnizā: „Ka par ſaimju pahrſeemoschanu ſinoschu „Latwijas Bischkopja“ aprita burtnizā.

Schodeen, kad rakstu ſchis rindinas, ir 18. marts. Wiſā Latwijā ſneega pahrpilnam un ſals, lai gan maſinajees, jo projam peeturās. Bites wehl naw warejuſchas aplidotees un bishkopji naw warejuſchi pahrllezinatees par ſaimju stahwokli drawās. Ir gan eenahkluſchas ſinas par bishchu iſlidoschanu: 12. martā — Slokā, 14. martā — Behnes un Kandawas pagastos, kā ari 17. martā — J. Pogula tga drawā, Ropaschos, bet tur ari lidojuſchas tikai daschas ſaimes. Par ſaimju iſſtatichanu un ſeemoschanas nowehrteschanu pee lihdsſchinejās wiſai ſemas temperaturas newar buht ir runas. Turprei jo projam eenahk ſinas par jauneem ſaimju ſaudejumeem drawās nn naw iſſlehgti jauni ſaimju iſnihkſchanas atgadjumi teeshi marta beigās waj aprila ſahkumā. Wiſos ſinojumos par ſaimju iſnihkſchanas galweno eemeslu uſdod ahrkahrtigi auksto ſeemu, kurā bites naw warejuſchas pahreet uſ attahlat eſoſcheem medus rahmjeem, bet, man ſchleet, daudſos gadijumos buhs wainigs nepareisi ſakahrtots pereklis rudenī. Rās ari nebuhtu par eemeslu daschu ſaimju iſnihkſchanai weenā, otrā drawā, ſchi bargā ſeema leek mums tomehr pahrdomat par lihdschinejeem ligdas ſa-

fahrtoschanas un ziteem eeseemoschanas panehmeeneem. Sakarâ ar fazito no jauna iswirfâs ari wezu wezais jautajums par faimju seemoschanu telpâs, fanesot faimes eefsch telpam ne agrak par dezembra otro pusi. Tatschu schim noluhkam nederes betonetas waj muhra pagrabu dahrgi ismaksajoschas telpas, bet wisnoderigatâs laikam buhs no weenkahrscheem dehteem taisitâs, kuras seemâ leetos faimju nolikschanai, bet wasarâ bischlopija wasaras darbu wajadsibâm. Schis jautajums ir loti swarigs un lai to peenahzigi noskaidrotu, luhdsu tolegus biteneekus nahkt „L. Bischkopi“ ar faweem peedsihwojumeem seemojot faimes eefsch telpam. Schogad telpâs seemojuschâs faimes ir masal zeetuschâs no bargas seemas.

Ra faimes labi aplidojuschâs, atswabinajuschâs no seemas atkritumeem un bites rofigi lido pehz seedu putekkeem, laiks isskatit faimes un istihrit no seemas netihromeem. To isdara faulainas deenas siltatâ stundâ. Kad tas darits, leel stropa weenâ malâ pahris rahmischus ar medu un seedu putekkeem, blakuz scheem wisus rahmischus ar pereem un atkal 2—3 rahmischus ar medu un seedu putekkeem. Malâ aisleel schkirdehli un launam nawa, ja weegli peepatos tuffscho telpu starp schkirdehli un stropa seenu, jo bischlopija pirmais peenahkums pawasari usturet siltumu eefsch stropheem. Kad faimie istihrita, silti nosepta un streja safchaurinata nemot wehrâ faimes stiprumu, padod saimei trauzinu ar faules remdenu zukura firupu, kuram peedota schlipfnina fahls. Ja baribas nepeeteel, eebaro wehl kahdu trauzinu zukursirupa, ja peeteel tad nê un atstahj faimi meerâ 12—14 ja pat wairak deenas, nemot wehrâ bitem labwehligus waj sliktus laika apstahklus pawasari. Ja wajadsigs wehlat paplaschinat ligsdas, leel jauno rahmiti ais pirmâ no malas, bet ja peri buhtu jau pehdejâ malas rahmiti, tad jauno rahmiti eekar tilai malâ. Leel labas wezas pagahjuschas wasaras kahres. Ur mahksligam widus feenam war fahkt rihkotees aprila beigâs, pawahjatâs faimes pat maijâ fahkumâ. Ur ehdinaschanu us pereem eefahkt, kad ehrlschki fahl usseedet, bet katrâ sinâ ari te rehkinatees ar laika apstahkeem.

Besmahtes faimes neatmaksajâs eeaudset mahtes agrâ pawasari. Tâs peeweentot faimem, kuram ir mahtes. Ugrâ pawasari weenkahrschi nem rahmischus ar wisam besmahtes bitem un ais schkirdehla peekar mahtes saimei. Bites meermihligi pa schkirdehla malâm peeweenojas weselai saimei. Ja peeweenoschanu isdara aprila widû waj wehlat, eeteizams ar rudsu milteem apputinat bites abâm faweenojamâm faimem. Mitu weetâ war aprasinat faweenojamâs bites ar zukura uhdeni. Aprila mehnescha pirmâs deenâs ir labakais un, gribu teikt, wehlakais laiks pahrzelt bites no klutscha eefsch skapischa, bet to darbu selmigi war isdarit instruktors waj wezaks bischlopis. Ja kahds grib pahrwadat bites us jaunu weetu, to war isdarit aprili, ja jaunâs weetas attahlums ir nê tuwal par 3 kilometri no wezâs weetas. Pretejâ gadiseenâ leelakâ dala wezo bischu atlidos atpakal agrakâ weetâ. Ja aprili ir preefsch bitem idewigs laiks, mehnescha beigâs weena otra spehzigâ faimie war

atlaist pa pirmspeetam un scheem agrineem speeteem ir leela wehr-tiba un tamdehl par teem war maksat pat 4 lati par 0,4 flgr. Maija speeti jau ir masleet lehtati.

Beidšot sawu apskatu un ihsoš nprahdijumus par swarigakeem darbeem aprili, issaku wehleschanos lai aprilis buhtu filti saulains un lai neweens bishkopis nepeemirstu sawus peenahkumus pee sawam bitem tamdehl jau ween, ka no saimju kopschanas aprili stiprā mehrā attarasees schis wasaras panahkumi bishkopibā.

ps.

Bischu baroschana ahrpus stropa.

Baroschana ahrpus stropa, protams, iswedama tikai waj nu bischu pamudinaschanai agrā pawasari us tšchaklaku darbibu, — us pereem, jeb atkal gadijumā, ka bitem naw dabigās baribas — seedu nektara. Pehdejais war gaditees wisai reti, isnemat, warbuht tikai daschas saimes. Baroschana us pereem, domaju, pa leelakai dakai buhs wajadsiga. Muhsu wasara ir wisai ihša, bet eenesuma laiks wehl ihfaks. Bishkopim tatschu ir jaruhpejas, lai eenesuma laikā stropoš buhtu stipras darba bischu saimes, jo tikai stipra saime war labi un pilnigi ismantot ihšo eenesuma laiku, eenesot eespehjami wairak medus. Ir sinams, ka agrā pawasari lihds ar labu eenesumu stropā attihstās jo leelaka, tšchaklaka darbiba. Un schi bischu darbiba ir galwenā kahrtā wehrsta us pereem. Tā katrs bishkopis sina, ka ari stipras saimes ar peeteekoscheem aishwahlotā medus krahjumeem agrā pawasari ir atturigas no peru attihstihshanās, ja naw ahreja eenesuma. Bites negrib un negrib atwahlot esofchos krahjumus, it kā tos gribetu usglabat „melnai deenai.“ Bet schi bischu atturiba suhd, lihds ko rodas eenesums. Peri wairojas stropā un bites, ja tas preeksch pereem ir wajadsigs, atwahlo ari aishwahlotās kahres. Ir wisai brihnischki, kapehz gan bischu eenesums no ahreenes pamudina bites us pereem. War nahkt pee pahrleezinaschanās, ka schis apstahklis naw wedams sakaribā ar to, ka mahte pastiprina sawu dehshanu atteezibā us to, ka nu ir baribas pahrpilniba. Lai nu gan bites peeskaita pee lukaineem, kuru instinkti augsti attihstiti, tomehr naw domajams, ka bites waretu tā apswert ahrejos apstahklus. Drihsaki, schee ahrejee apstahkli aisrauj sewim lihds ari bites. Bites, pee eenesuma, weenmehrpilnas ar nektaru. Pehdejais ir tik schlidrs, ka naw noleetams kanninās, eekams naw dala uhdens atdalita. Weena dala uhdens no nektara teek atdalita ar stropa wehdinaschanu. Leelakā dala uhdens tomehr no nektara teek atdalita paschas bites kermenī. Bites nesdamas nektaru stropā un to pahrsrahddamas sawā kermenī, weenmehrpasneeds mahtei swaigu baribu. Ja nu mahte neatteizas no pasneegtas baribas, wina sahļ deht tšchaklaki.

Pasihstomais Amerikas bishkopis Allen Latham's saka kahdā no saweem raksteem: „Bischu saime, eebarota ar schlidru baribu, sahļ

usnemto baribu nogatawot t. i. isgaisinat leelo uhdeni un nektaru pahrehrst medü. Pee schis darbibas attihstäs augstaka temperatura. Saimë wisas bites ir pilnas ar baribu. Stropä noteek dsihwa kustiba. Bischu peenina produkzija eesahkas bagatigosa pmehos. Wasla produkzija pee schidras baribas ir masaka. Turpreti pee beesakas baribas wasla produkzija pawairojas, bet bishu peenina produkzija pamasinäs.

Ja Latham'am ir taisniba, kas laikam gan ari buhs, tad peenisch, kuru bites pasneeds mahtei, eespaido mahtes tschallako dehshanu. Un kà tas ari nebuhtu, waj nu no peenina, waj nektara, kò bites beeschi pasneeds mahtei — rezultats, olinu pluhdi stropä.

Par to, zil schidra bariba nemama bishu baroschanai, ir daschadas domas. Tà Latham's saka: „jo schidrakä bariba, jo labaka.“ Daschi bishkopji nem us weenu datu zukura diwas dalas uhdens. Schis atschlaidijums preelsch baroschanas ahrpus stropa ir par beesu. Tas daschtahrt warbuht kà setas bishu aplaupischanäs issaufschanai. Un bes tam ir ari nowehrots, ka mahte pehz tahdas eebaroschanas gausaki dehj. Schidrumu, weenu datu zukura us peežam dalam uhdens — bites ne labpraht nem. Baroschanai ar tahdu schidrumu, kà tad naw wehlama eespaida drawä. Pehz wairakkahrtigeem mehginajumeem, par labako israhdijs schidrumis — weena dala zukura us tschetram dalam uhdens. Bites scho schidrumu nem loti labpraht, ja dabä naw eenesuma, naw nektara.

Baroschanu wajaga isdarit arweenu noteiktä laikä un noteiktä weetä. Bites wairakas deenas usmeklë to weetü, kur winam pasneegta bariba. Bet kà sahkas eenesums, bites atstahj un aismirst uhdenaino baribu. Schai uhdenainai baribai ir ne tikai täs labäs ihpashibas eerosinat un pazelt mahtes dehshanu, bet wehl ari schahda baroschana attura bites no sawstarpejas aplaupischanäs. Aplaupischanäs nenoteek ajs wairakeem eemesleem. Schai baribai naw ne tahdas medus smarschas un turklaht ta satura wisai mas zukura. Schä rikhojotees bites weenmehr ir peesuhkuschas ar scho uhdenaino baribu un winam naw pat eespehjamibas un warbuht ari wajadsibas usbrukt zitäm saimëm. Turpreti ja tiktu eebarots ahrpus stropa beesaks zukura schidrumis, aplaupischanäs beeschi ween buhtu nenowehrschama. Pee eebaroschanas ar zukura schidrumu weens us tschetri, aplaupischanäs naw tikusi nelad nowehrota. Lai ari aplaupischanäs buhtu isslehgta, tomehr pee bishu baroschanas ahrpus stropa wajadsigs buht ari usmanigam. Tà baribu labaki pasneegt bitëm pehzpusdeenä ar to noluhktu, lai bites lihds makaram wisu panemtu. Baroschana turpinama trihs lihds tschetras deenas no weetäs, pehz tam pahrttrauzama us kahdam deenam. Tad atkal skatotees pehz apstahkleem war tikt atkahrtota.

Schahdai ahrpus stropa baroschanai ir sawas labäs puses. Tä ir labaka kà stropä baroschana. Ais ta eemesla, ka bitëm nahkas laistees pehz baribas, kas dauds lihdsigi lidoschanai pehz seedu nektara. Bites lidojot jau isgaisina datu uhdens no uhdenainas bari-

bas un ir mundrakas, kà stropà barotas. Turklajt wehl ari bisch-
kopim, leelakà drawà, ir parozigaki pasneegt bitem baribu kopigi.
Altsewischka katras saines baroschana prafa turpreti wairat puhles
un laika. Bet tablak schai baroschanai ir ari sawas launàs pufes.
Ahrpus stropa islikto, kopigo baribas trauku aplido ari daschfahrt
kaimina bites. Praksè tomehr israhdas, ka schis launums naw tik
leels, kà domajams. Ne weenmehr kaiminu bites atrod baribas
trauku un ne weenmehr sin dewuma laiku. An ja ari lohda kai-
mina bite aifnes sominu zukura schidruma, tad bischkopim tas naw
wehl janoschehlo. Dtrs launums ir wehl tas, ka pee ahrpus stropa
baroschanas lauwas dalu panem arweenu stiprakàs saines, kurpreti
wahjalàs paleel pustuschà, jeb waj ari gluschi tuschà. Se tomehr
ari bischkopis war ispalihdset tà, ka wahjas saines pastiprina no
spehzigakajam, eeleektò tam pa rahmitim krahjumu un peru.

Warbuht ir wehl kahdi labumi un launumi ahrpus stropa
baroschanai, kuru es nesinu. Wajaga mehginat, lai toz atrastu.

Sinams ir tikais tas, ka bites pee schahdas baroschanas ahtri
paleel spehzigas. Peru wairums paleelinajas. Bites naw atturigas
atwahlot stropà medus krahjumus un mahte naw laiska deht.

Schis rindinas es usrakstiju pehr Dr. C. Stiles raksta bisch-
kopibas schurnalà „Gleanings in Bee Culture.“

M. Smells.

Siltàs dobes.

Pagahjuschà aukstà un leetainà wasara mums nesufi dauds
pahrbaudijumu, bet reisà ar to ari mahzijufi buht usmanigeem un
gataweem us wisu. Tas sche buhtu sihmejams us laufkaimneeziibu
un it fewischki us dahrs- un saknopibu. Nestatotees us wisam pee-
liktam puhlem, rascha un atmaksà isnahza loti wahja. Mehš dsih-
wojam zeribàs, ka schahdi gadi tik drihs neatkahrtosees.

Bet, kad es rakstu schàs rindinas — tas ir ap 10. martu —
attal usmahzas ruhpes un schaubas: kahds buhs pawafaris? Laukà,
nestatotees us tuwojoschos pawafari, wehl greeschas nepeeredseti weh-
puteni un temperatura slihð pahri 20° R. Nelahdas sihmes nerahda
us agru pawafari. Pat ne gudree laiku paregi — ne! Zeresim
labako, bet buhsim gatawi ari us sliktako! Tamdeht es saknopjeem
gribu sche aifrahdit, kas buhtu darams, lai labotu nowehlojuschà pa-
wasara kluhdas un lai tàs neatsauktos sahpiigi us muhsu nahlamàs
wasaras raschu un eenahkumeem.

Wehlais pawafaris war aiskawet wisadu dehtu isaudseschanu
un nowilzinat muhsu pirmo augu walsts ehdamo materialu
eegubschanu. Ne jau katram mahjàs ir lezehtis ar stilla logeem un
zitàm labeerihzibàm un ne wisur ari winas ir wajadfigas. Bet
stahdamais materials gan ir laikà jaisaudsina, to mehš saprotam
katrs. Pat pagahjuschà wasarà, agri isaudsetee dehtsi, peem. kahposti

u. t. t., dewa apmeerinoschu raschu, turpretim no wehlajeem neishnaha nekas. Un tà tas ir gandrihs katru gadu. Algri eeaudsetš spehzigš dehstš, agrafi ištahdits laukâ, dod arweenu labakus un droščakus panahkumus.

Lai wifu to panahktu, mums jafagatawo tà saužamâš siltâš dobes. Winas isnahk lehtas un parozigas, jo sche newajaga ne stiklu, ne kahdu zitu leelaku buhwdarbu. Marta mehnescha beigâš un aprita sahkmâ — schogad drošchi ween wehlat, pat teeschi tad, kad sanemfat un islasifat scho rakstu, buhs ihstâ laikâ — jaisrauga kahda saulaina no wehjeem pasargata weeta ehku jeb koku malâ un sche jastahjas pee darba. Isrol bedres 3¹/₂ pehdas, tas ir parasto doĵu platumâ un lihds 1¹/₂ pehdas dšilumâ, atstahjot apm. 2 pehdas kahzelineem. Bedri peepilda ar karsteem lopu mehšleem, wišlabat firgu waj aitu. Zaraugâš, lai mehšli nebuhtu par daudš „tretni“, waj ari slapji. Slapjeem mehšleem war peejaukt lapas waj zitus saufus atritumus. Mehšli pee eelikschanas kahrtigi jaisahrda un pehž tam weegli japeemin. Tad ber wiršû semi, kamehr bedre pilna. Semes beesums atkarajas no audsejamâ stahda kulturâš un swarstâš ap 8—12 zollâm. Kad bedre — dobe gatawa un nolihdsinata, tad nem kahduš nomaku dehstus un ar teem apleek dobes malas. Dehsteem japazetas wirš dobes ap 6 zollâm. Tas ir wajadsiĵs preešch doĵu apseĵschanas pa naktim, jo schini laikâ wehl parasti usnahk naktš salnas. Ir koti labi, ja pee dehsteem no ahrpuseš peemet semi. Seĵâm wišlabat leetojami salmu wihteni.

Schâ sagatawot dobes ir weentahršcha leeta un tàš isnahk lehtas un daudš labakas par muhsu tehwu — tehwu wiršsemes buhwetâm lezektim, kuras bija padotas wehja, sala un saufuma eespaidam.

Usberamai semei jabuht labai un tretni mehšlotai ar satruhdejušcheem mehšleem, waj kompostu. Swaigi mehšli sche neder. Japeedob ari mahšsligi mehšli — supersoffats un kalija sahs. Wišlabakâ seme gan schim doĵem ir welenu seme, bet ta sagatawojama jau kahduš gaduš eepreešch, tamdehl wajadšibas gadijumâ war istikt ar labu dahrja semi.

Siltâš doĵes koti labi audset wišus mums nepezeeschamos dehstus, kâ: galwinu, rošču un puķu kahpostus, kahlus, beetes, šihpolus, purawus, gurlus, kirĵus, redišus, salatus, selderinus u. z.

Upraktišchu sche ihsumâ eewehrojamatâš filto doĵu kulturâš.

Rahposti jasehĵ wišlabat rindâš — 5 zollas rinda no rindâš 1 zollas dšilâš renitês. Rindâš eespeesch ar asu tanti koku. Sehklas nosedš ar granti ¹/₂ zollas beesumâ. Lihds dihgšchanai doĵes apsedš ar wihtnêm. Pehž sadihgšchanas stahduš isretina, atstahjot weenu no otra apm. 2 zollas. Koti wehlama ir kahpostu dehstu pahrstahdišchana, jeb tà saužamâ „pikeschana“. Scho darbu dara, kad jau pilnigi attihstijuschâš pirmâš dihgšlapinas. Tad stahduš ar masu lahpsstinu isĵel un stahda jaunâ weetâ 2 zollu attahlumâ stahdu no stahda. Paschu stahdišchanu isdara ar koka irbuli, ar kuru semê eedur peemehrotu zaurumu, eelaisch kahposta sakniti lihds dihgšlapinâm.

un pehz tam ar irbuli no fahneem peespeesch semi. Schà sagatawots stahds ir spehzigis un isturigs pret kaitelkeem un sflitteem kllimatiskeem apstahkkeem.

Wehl ruhpigaki jafagatawo un jakopj dehfts pu kü un r o s ch u t a h p o s t e e m. Siltàs dobes ir loti noderigas ari scho kulturu tahlat audseschanai us weetas. Siche panahkumi arweem buhs labi

Rahlu dehstu, sewischki agràs schkirnes, ari mehds audset dobes. Kopschana ta pati, kas pee kahposteem, tikai sche naw wadjfiga pahrstahdischana. Tas pats sakams ari par beeteem.

Sihpolu un purawu, sewischki faldo siphpolu dehfts jau ir gruhtat audsejams us siltàm dobèm un preeksch tàm wadjfigas lezektis ar stikleem. Tomehr pee labas kopschanas un kreetna mehslu daudsuma dobes ari schis kulturàs ir eespehjas, jo zaur to kreetni pagarinàs winu augschanas laiks. Bes dehsta eeaudseschanas faldo siphpolu un purawu kultura pee mums naw domajama.

Gurkü un kirbju dehsta audseschana us siltàm dobèm ari war buht noderiga. Tas bija wehrojams pagahjuschà wasarà. Weenigi schà sagatawoti stahdi dewa raschu. Wehlatai pahstahdischana gurfus un kirbjus war audset masos sagreestos welenas gabalinos, kuri teel likti dobes ar sahli us semi. Schà wini wehlat ehrti isnemami un pahrstahdami. Siltàs dobes ari loti noderigas scho kulturu audseschanai us weetas.

Selderinu augschanas laiks ir loti garsch un tamdehl bes labi sagatawota dehsta schi kultura naw domajama. Preeksch sehshanas selderinu sehklas jau eepreesch jamehrze un jausdihdse, jo winas loti gauß dihgst.

Tomatu stahds attihstàs labi un isnahk spehzigis istahdischana dahrà, ja to eepreesch sehj un audse kastinàs istabà un pehz tam pahrstahda un audse tahlat laukà us siltàm dobèm. Siltàs dobes ari loti noderigas tomatu audseschanai us weetas. Schà weenmehr war zerèt us panahkumeem — pat siltàs wasaràs.

Redisi un falati. Lai pehz eespehjas ahtraki eeguhtu paschu usturam „sakbaribu“, ta loti eeteizams pirmos redisus un salatus audset us siltàm dobèm. Siche winu kultura weegla un ehrtà. Redischu sehja jatkahrto pehz katrà 2 nedelàm, lai pastahwigi buhtu swaigi leetoschanai, jo redisi aug loti ahtri. Tas pats buhtu sakams ari par salateem, kuri teel audseti jauno lapinu pehz. Schim noluhkam salatus sehj beeschi. Reti jasehj tee falati, kuri domati kà dehsts galwinu salatu audseschanai. Galwinu salatu dehfts ir nepezeeschams, jo bes dehsta un pahrstahdischanas falati negrib greest galwinas.

Puku dehfts. Ari puku dehstu us siltàm, kreetni sagatawotàm dobèm ir eespehjas isaudset. Saprotams, schis pukus seedes drusjin wehlat, bet buhs tomehr labat nekà sehjot teeschi laukà. Ari ne wisu puku dehstu ir eespehjas isaudset us siltàm dobèm, bet daschàm ir nepezeeschamas lezektis. Us dobèm war audset sekoscho puku dehstu : lefkojas, asteres, zinijas, skabiosas, krisantes, nelkes u. z.

R. Puhzitis.

Par bischu ligšdas nošihmi un winas atjaunoschann.

Pa datai pehž Burthardt.

Katram biteneekam finams, ka bischu dšihwe naw schkirama no schuhnām. Schuhnas ir bischu schuhpulis, te bites noweeto un usglabā sawus baribas trahjumus, te bites pawada sawa muhscha leelako datu. Ligšdas kopschanai japeegreesch wisleelakā usmaniba, jo tikai labā un weseligā ligšdā war isaudset raschigas bites.

Bet kahda tad ir laba un weseliga ligšda?

Par labu un weseligu ligšdu turam tahdu, kura pastahw no jaunām, zaurspihdigām schuhnām, kuras peru wajadsibām kalpojščas ne wisai ilgi; kur darba bischu un tranu kanninas atrodas pareisā atteezibā, bes slimibas dihgleem, waska koschu ejām, bes pelejuma un kuhumeem, kur rahmishi karajās swehrteniski un winu atstahums nepahršneeds 12 mm.

Pirms pahrejām us jautajumu: kā dabut labu un weseligu ligšdu, apstatišim kā schuhnas noleetojas. Wlugschā jau saziju, ka schuhnas ir bischu schuhpulis. Mahte eedehj katrā kanninā pa olinai, no kuras isschlitās zirmenis. Schis pahrwehrschas kuhninā, eetino-tees smalkā audumā, kursch kā kolons eetehrpj kuhninu. Jo wairat bischu kahdā kanninā peedsims, jo wairat kokonu paleek tani. Bes tam katrs zirmenis atstahj kanninas dibenā pirms eetihšchanās kokonā sawus issahrnijumus, zaur ko kannina paleek arween teewaka un ihfaka. Tas atteezas ne tikai us darba bischu, bet ari us tranu schuhnām.

Otrā kahrtā wezās schuhnas nederigas ari tapehž, ka winas weeglat eeperinās wisadi slimibas dihgli: kā peru puwes baziki, waska kodes, pelejuma sehnites un daschadi smadschi.

Lai nowehrstu schuhnu nepareiso karaschanos, paschus stropus jausstahda lihmeniski.

Wisus zitus augschā minetos nosazijumus panahkam, schuhnas kahrtigi atjaunojot.

Kad un kā atjaunot schuhnas?

Schuhnas jaatjauno katru gadu, ja ari ne wisas ligšdas apmehrā, tad tomehr weenu trescho waj zeturto datu, tā ka wisa ligšda teek atjaunota trijos waj tšhetros gados. Wislabatais laiks ligšdas atjaunoschanai ir pawafaris, jo tad bites wislabat well schuhnas. Muhsu klimatisko apstahkos schis laiks eestahjas maijā. Winsch sakriht kopā ar auglu koku seedeschannu. Lai buhtu sekmes schuhnu willschanā kā ari wisa bischlopibā, bischu saimei jabuht stiprai ar dauds jaunām bitēm, bagatigeem baribas trahjumeem un ar jaunu mahfi, ko wisu filti turet stropā. Pee wisa ta wehl janahk talkā labam eenesumam, jo bes ta nekā nepanahksi. Ja tahdā stahwokli atrodas bites un daba, tad jafahk bischu ligšdas paplaschinat ar weselām mahksligo schuhnu lapām, kuras leek issrahdat stary beidsamo peru un seedputeklu rahmi, tapehž ka tani weetā atrodas wiswairat jauno bischu, kuras ir aukles un schuhnu wilzejas. Uri mahte te

labpraht usmellè swaigàs schuhnas un bes kameschanàs apdehj tàs. Muhsu usdewums ir weizinat jauno darba bischu wairofchanos, kuras pehz peezàm waj feschàm nedelàm waretu ismantot galweno eenesumu. Sa mehs schini laikà ligdsu paplaschinatu ar schuhnu sah-kumeem, tad bites sawilktu dauds tranu schuhnas, kas ir nemehlams bischtopim — medus raschotajam. Pawisam isnihzinat tranu schuhnu wilkschanu nedrihktam, tani gadijumà bites pahrwehrsç mahksligo schuhnu sah-kumus tranu schuhnàs, kas wed pee loti newehlamàm sekàm. Tranu schuhnu wilkschanu drihktam tikai eerobeschot, bet newis isnihzinat. Ratrai saimei atstahj weetu tranu schuhnàm sem mahksligas schuhnas apmehram 2 zm. Zitadi stahw ar tam saimèm, kuras ir lemtas speetoschanai un mahschu audseschanai; schis dabù katra wismas pa pusrahmitim wilkt tranu schuhnas.

Lai uslabotu bischu raschigumu, schim noluhkam janem stipras un produktiwàs saimes, pee kam tranus wajaga isaudset tif agri, kamehr wehl mafak produktiwàs saimès tranu naw. Tas fasneedsams, dodot iswehletai saimei agrà pawasari, tikko saimes sah schuhnas wilkt, weenu tufschu waj pa pusei tufschu rahmiti, kuru bites neka-wejotees peeschuj ar tranu schuhnàm. Mahte tuhlin usmellè un peedehj schis schuhnas ar neapauglotàm olàm. Kad tranu peri ir divi nedelas wezi, war kertees pee mahschu audseschanas: tahdà gadijumà mahtes warès pahrotees ar spehzigajeem traneem.

Stropos ar peeeju no augfchas bites mehds eeseemot stropa widù. Tani gadijumà ligdsu paplaschina us abàm pusèm. Waj nu jaleef weens rahmitis waj divi us reisi, to rahda paschreifejee apstahkti: saimes stiprums un eenesums. Mahtamo reisi mahksligà schuhna jaleef atkal itarp seedu putektu rahmiti un jau iistrahdato rahmi. Sa peri atrodas us beidsamà rahmja, tad mahksligà schuna jaleef ligdsas malà. Tà turpina ligdsas paplaschinafchanu, kamehr ligdsas naw pilna. Mahksligo schuhnu nekad newajaga likt peru widù, jo tad mehs pahrrauktu peru fahrtibu.

Rudeni, bites eeseemojot, tumschàs schuhnas isnem no ligdsas widus un noweeto ligdsas malà, lai isnahktu beidsamee peri, pehz kam winas war pawisam isnemt, ja saimes eeseemoschanai peeteet atlikuschee rahmji. Pretejà gadijumà tos wehl atstahj stropà lihds nahkofscham pawasari, kad tee katrà sinà no stropa isnemami un pahrfausejami waskà. Sa strops wisapfahrt ir dubultseenigs, tad daschi biteneeki mehds eeseemot bites stropa weenos fahnos, peemehram, deenwidus pusef. Tahdà gadijumà pawasari ligdsu paplaschina tikai us seemeeteem. Pee schahdas rihkofchanàs katru rudeni no deenwidus puses war isnemt tumschos rahmjus, peewirjot atlikuschos atkal deenwidus sahneem. Pats scho panehmeenu neesmu ismehginajis. Wehl ziti biteneeki iistrahdatos un apdehtos rahmjus tuhlin mehds wirjit us ligdsas widu un tumschàs us malàm. Schini gadijumà tumschee rahmji rudeni jau atrodas abos fahnos. Scho panehmeenu war leetot tikai peedsihwojis bischtopis; eesahzejs, tà rihkodamees, fajauls tikai peru dabifko fahrtibu.

Wehl ir weens panehmeens, kirsch dod eespehju wisu ligfdu atjaunot weenâ gadâ. Schis panehmeens ir atkarigs no koti stipras faines, filta laika un laba eenesuma. Rad ligfda ir pilna, to nozel no grihdas, us kuru usleek reserves korpusu. Saunâ stropa widu eeleek peru rahmiti ar mahti un wisâm bitem, kuras winu apsedf. Schim rahmim abâs pufes leek atkal pa peru rahmitim ar wisâm bitem. Pahrejâs telpas peepilda rahmjeem ar mahksligâm schuhnâm. Saunâs peru telpas nosedf staipuku restem, us kurâm leek agrako korpusu. Wahzu biteneeks Otto Burkhardt's eeteiz beidsamo panehmeenu par labako, tapehz ka winsch dod pilnigi jaunu ligfdu un tit dauds medus, zik parasti dabu no diwâm magasinâm.

Lihdi schim esmu ligfdas atjaunojis pehz pirmâ panehmeena, kur rudeni melnâs schuhnâs isnem no widus. Nahkoschu wasaru, ja apstahkti buhs labwehligi, ismehginaschu ari beidsamo metodi un par rezultateem sinoschu *L a t w i j a s B i s c h l o p j a* lastajeem. Kahrfigas schuhnû atjaunoschanas nosihmi mums rahda Wahzu wirschû biteneeki, kuri bischu ligfdas atjauno wisâ sastahwâ un tapehz wini nepasihst iswirtuschas bischu faines.

P. Skolin'sch.

Wenhja lauseju linijas.

Galwenee waldoschee wehji no seemelu un wakarû pufes ne tik, i pawasari un rudeni, bet ari wasarâ dahrseem nodara leelu postu. Samdehl pareisi, ka laufsaimneeki teem sahlt peegreest leelaku wehribu. Wenhja lauseju liniju nosihmi no apstahdijumeem, laufsaimneeki dabuja peedsihwot pehrnajâ nelabwehligâ wasarâ, kad aulstais, brahsmaini wehjainais laiks, neaiffargatos auglu un zitos dahrsos nomaitaja un fahroptoja raschu. Ur wehja lauseju liniju, waj no zita aiffargatos dahrsos, auglu rascha, nemot wehrâ pagahjuscho wasaru, bija kautzik apmeerinoscha. Tâ man gadijâs nowehrot wairakos Sengales dahrsos, kapehz atkujos teikt pahris wahrdu par winu eerihkoschanu. Schos aiffargstahdijumus laufsaimneekem wajadsetu dauds wairak eewehrot, jo wini, bes saweem teescheem labumeem war noderet par bischu ganibâm, ja stahda atteezigus fokus un krumus, kâ ari dot zitus blakus labumus. Wehl muhsu lauku mahjas, nemas nerunajot par jaunfaimneezebâm, pamas apstahditas — failas. Daudsas lauku sehtas un auglu dahrsi padoti pilnigi wehju warâ, tam tâ newajadsetu buht. Saprotams, ir ari deefgan dauds isnehmumu. Aiffargstahdijumus newajaga samainit ar dsihw-schogeem, pehdejeem wairak dekoratiws raksturs. Eerihkojot aiffargstahdijumus pret wehjeem, sewischki auglu un ziteem dahrseem, jaeetura sinama kahrtiba un noteiktiba. Wenhja lauseju linijas parasti eerihko no waldoscho wakarû un seemelu wehju pufes, ar tahdu aprehlinu, ka aiffargajamais fakru waj auglu dahrsis nezeestu no scho fokû noehnojuma, bet wehl ar sewi apturetu wehja sparû. Auglu

dahrſus eeflehgt wehja lauseju linijās, tā kā parafts musu wezeē dahrſi, pilnigi naw wehlams. Gaiſa apmaina un gaiſma dahrſā ir nepezeeschama, tāpehz wehja lauseju linijas, ja naw dabigu zitu aiffargu (meſchu, kalnu, ehlas), eerihkojamas tikai no ſeemetu, ſeemetrihtu un wafaru puſes un ne tuwaki par 10—20 metru pirmai koku rindai. Tahds attahlums no wiſeem dahrſkopjeem ir atſihts par peemehrotako. Stipri no kokeem eeflehgti dahrſi ir padoti daſchadām ſlimibām un kaitekleem, wairat nihkulo un noſuhno. Tapehz, ja dahrſs mahjas tuwumā wehja lauseju linijās, no atteezigās puſes ir teizamaki eeflehgt wiſu ſaimneeziibu, zaur ko ari ta ir aiffargata no wehja brahſeeneem.

Weeta wehja lauseju linijai, ſagatawojama tāpat kā ſaknu, waj zitam dahrſam. Labaki materialam leetot toſ ſtahdus, kas beſ teescha uſdewuma dod ari zitus labumus un pirmka h r t b i t è m m e d u u n ſ e e d p u t e k ſ c h n u s, kā ari daſchadus leetas kokus. Labaki ſchim noluhkam noder leepas, klawas, oſoli, papeles (Populus), behrſi, egles un t. t. Oſchi un paraftās apſes ſchim noluhkam neder, jo ahrkahrtigi noplizina ſemi un apſes rada ſaknu atwafeſ. Attahlumu ſtarp ſtahdeem eetur tahdu, ka peeauguſchi koki wiſlabaki aiftura wehju, bet weeni otrus nenomahktu, taſ buhtu 1,5—3 metr. attahlumā. No lapu kokeem labaki ſtahdit dubultu wehja lauseju rindas; to panahk, ja ſtahda pamihſchus 2 rindas leelo koku, peem. ahtraugoſcho papeku ar wehlaſām leepām waj ahrmalās leelafas laſdas un ſematās atazijas. Echahds aiffargſ wiſlabaki iſpilda uſdewumu.

Leepu wehja lauseju linijai newajadſetu truhkt neweenā ſaimneeziibā, jo ſcheit bitēm atweras plaſchas ganibas. Paraſto leepu — Tilia parvitolia ſtahdus, ja naw eefpehjams dabut no meſchneeziibām, eeaudſē no ſehlām iſſehjot dobēs, rindinās apklahtot nebeſi ar ſemēm. Eeteizami eeaudſet ari wehl reedainās, leelafām tumſchakām lapām Holandes leepas. Sehklas leepām dihgſt pat 2—3 gados. No dobēs eeaudſetos ſtahdinus wehlaſ pahrſtahda kokaudſetawā, rindās tuwi kopā, kur audſē lihds iſſtohdifchanai. Linijā ſtahda ap 3 metru attahlumā.

R k a w a s — Acer platanoides un k a ſ t a n u s — Aesculus Hippocartanum audſē lihdsigi. Audſeſchana dauds weeglaka.

D ſ o l u s eeaudſē lihdsigi no labi eenahkufchām ſihlēm, rudeni eefehjot dobēs. Audſē tāpat kā zitus kokus.

K u l t u r a s a p ſ e s ihpaſchi Kanadas (Populus canadensis) un berlinese (P. berolinensis) weeglaki eeaudſejamee un ahtraugoſchakee koki. Pawairo no ſpraudekſeem, ſagreſſchot ſemā weengadigos dſinumus 15 zm. garos gabaloſ. Toſ uſglabā ſmiltis eeraktus. Pawafari ſtahda rindās dobēs, atſtahjot augſchejo pumpuru lihds ar ſemes wirſu. Audſē 2—3 gadus. Linijā war ſtahdit tuwu 1,5—2 metru attahlumā.

E g l u wehja lauseju liniju eeteizams ſaimneeziibai eerihkot ſeemetu puſē. Stahdus toſ meſcha malās, waj zitur atklahti augoſchās weetās. Stahdit war wafaras otrā puſē, pawafari un rudeni.

Rof ar wifü welenü, kuru nebrifft noraut no faknem, eestahditi zeefchi japeemin un jaaplej kà eepreefschejee. Stahda 2—2,5 metr. attahlumä. Eglu linijä lapu kokus naw eeteizams maifit, nedf ari otradi. Lapu koku wehja lauseju linija wislabaki ispildis faru usdewumu, ja kailäs apafschpafares buhs nostahditas ar kupli augofcheem, wehrtigeem krummeem. Tam noluhkam noder jafmini, zerini, lasdas, baltehrfchkis, dseltenäs akazijas, roses un t. t. Pawairo kà: zerinus, lasdas, baltehrfchkus, roses un akazijas no sehklàm, waj ari zaur atdalifchanu un nolozijumeem. Echos krummus stahda starprindäs — leelakos un mafakos maläs ahrpufë. Sewifchku wehribu wajadsetu peegreest lasdàm, jo täs dod reekstus, pat der apstahdit ar wehrtigàm kulturas fchirnëm.

Wehja lauseju linijas sewifchki pirmos gados, tàpat jakopj kà ziti augi — jamehflo un jairdina, tad wislabaki warës redset fekmes. Inehmums waretu buht fkuju koki. Zeru, ka fchis ihfais aifrahbijums nebuhs bes fekmëm un pawafari weena, otra lauku fehta eetehrpfees wehja lauseju jofstà — fatumä, kur wehlat ari warës mitinatees dahrfkopju fpharnainee palihgi — putnini. Uri tfehaklo bititi nefwaidis wehja brahfsma, nahkot ar eenefumu fawä drawä.

L. Kritik.

Iftabas puku pahrstahdifchana.

Sau pawafars fahf wirfitees ar katru deenu tuwat un tuwat. Lihdf ar to ari darbu wirkne paleef arween garaka. Echoreif apstahfchos ihfumä pee puku pahrstahdifchanas, kas eetilpft ari pawafara mehneschu darbu wirknë.

1) Rahdos apstahklos iftabas pukes pahrstahdamas? Wispirms wehriba jagreesch uf puku faknem, waj täs naw peetihklojufchas pilnu podu — ja tà, tad darbs ifwedams, jo pretejâ gadijumä faknem wairs nebuhtu eefpehja attihfitees un lihdf ar to, puke fahfs nihkutot, kamehr aifees bojâ.

2) Waj semë neatrodas daschadi kaitekli un ta naw weza, tas ir, ifnemtas wifas atrodofchäs pukei wajadfigäs baribas weelas. Pahrstahdifchanas laiks wislabakais, kad fahf parahditees jaanee dsinumi pawafari pehz seemas dufas.

Pirms keras pee darba, wajadfigs apgahdatees ar semi un podeem, podus aifween nem leelakus par 2,5—3 zm. par podu, kurâ atradäs pahrstahdamä puke. Un seme japeelahgo aifween puku faknem, ja pahrstahdamäs pukes faknes refnas, semi dod rupjaku un fpehzigu. Schi seme buhtu, kas nemta no welenü semes, lapu semes un peejauzot apmehram weenu festo dalu upes grants, lai seme podos stahwetu irdenaka kà peem. pukem: palmàm, lajreem un aralijàm.

Sa puku faknes fmalkas, bahrfstainas, tad semei wajadfigs buht fmalkai ar weenu festo dalu grants peemaisijumu podu apafschâ un wirfû lapu semi.

Pirms stahdischanas semes fastawu wajag labi samaisit weenadi. Pehz tam keraš pee pahrstahdischanas. — Wispirms jaunā poda dibenā uš zaurumina usleek sašistu poda gabalinu, uš kura usber rupjas grants kašrtinu, tad eeber nedauds swaigo semi un uš tās usleek pahrstahdamās pukes saknes, usber semi un pehdejo wadjadsiġs zeeschi peespeest un stahdu drusku papurinat ar noluhktu lai seme eebirtu ari saknu starpās, pehz tam ar plahna koka lahpfstinas palihdsibu peespeesch semi gar poda malām gar saknu galeem.

Pahrstahdamo puki no wezā poda wjadsiġs isnem prahtigi, to isdarit war sekoschi. Kreisas rotas pirkstu starpā satur podu ar wisu semi; to apgahsch un ar labo roku ussit pahrs reifes pa poda dibenu — no rotas šiteena pods weegli atdalās no semes. Ja gadijeenā neatdalās, tad ar plahna koka lahpfstinas palihdsibu atdur wisapkaht semi gar poda malu, tad stahds weegli isšitams. Pehz tam ar asa pulkšcha palihdsibu atrausch semi no saknem, isnem wezo poda gabalinu un leekās saknes ar asu nasi apgreesch un pahrstahda.

Pehz pahrstahdischanas jaunos podus aplej ar remdenu uhdeni un labi buhtu, ja waretu noweetot telpā, kur waretu ušturet pušlihds mitru gaisu kā ari paaugštinama temperatura par dascheem gradeem. Saulainās deenās logus pa pusei turet aisehnotus, gaisam jabuht šiltam un mitram kamehr sahl attihštitees jaunās saknites. Tahlakā kopschanā pastahwigi jaraugās, lai peeteekoschi buhtu mitruma un nekad nelaut eekalsi, kas štiprā mehrā trauzē wehla koka pukes attihštibā.

Wezatus stahdus war pahrstahdit pa 2—3 gadeem reisi. So teem saknu kamols — kā ari pašchi podi leelaki un weetas saknu attihštibai wairak. Tikai tahdā gadijumā pukes jaaplej ar atšchaiditeem gowš mehšleem, waj ar mahšfligeem mehšleem, Šchiles salpetri nemot 1 gr. uš 1 litra uhdens.

Wehl pee puku mehšloschanas gribu peesihmet, ka pukes buhtu jamehšlo pastiprinati pa winu augschanas laiku, lai tās isaugtu kuplakas un lihds ar to sašneegtu sawu pilnibu. Kā mehšloschanas labu lihdsekli waru eeteikt — Peruguano, kuru leetoju jau pahrs gadu ar labeem panahkumeem. Nem 1 tehjkaroti uš 1 litru uhdens un aplej pukes 1—2 reifes nedelā pa winu augschanas laiku. Peruguano war dabut pirkť sehllu tirgotawās un flgr. maksā šš 2. Wes tam weenkahršchi kā labu mehšloschanas lihdsekli war leetot wistu mehšlus — nem iskaufē uhdeni un aplej. Waretu teikt, smalki šaberstu tāpat 1—2 tehjkarotēm uš 1 litra uhdens.

Tāpat wehl nelaimē ar puku kaitekleem — utim, kuras parahdās štiprā daudsumā — zihnas lihdsekliš nomašgat ar salām seepēm — tikai mašgat usmanigi, lai wišas auga dašas tiktu nomašgatas jo pretejšā gadijumā, ja paleek kaħda utš dšihwa, winām špeħja aħrkahršigi daudš wairotees. Tāpehz mašgaschanu atkaħrtot wairakas deenas.

Ja utiš ir sašas, mašas, tad šchis mašgajums lihds, bet tur-

preſi, ja apſehſtas no brunu utim, tad japeeleeto jeb jamaſgà kwaſa ſkaidàs 1,5—2 proz.

Kwaſu ſkaidu nowahrijumu preekſch leetoſchanaſ pagatawo: Nem 200 gr. kwaſu ſkaidu un wakarà pahrelej ar karſtu uhdeni un lauj eewilktees uhdeni 12 ſtundaſ, pehz tam wahra 1,5—2 ſtundaſ, pehz tam beesumus iſkafſch un kwaſu ſkaidu peeſubluſſcham uhdenim peelej wehl 8—10 litri uhdenſ un peeleeet 200 gr. ſato ſeepju un kad wiſſ wirumſ atdiſiſ, nomaſgà puki. Tagad ir dabujamſ ari „kwaſinſ“ tuhbàs, nem 200 gr. ſato ſeepju un iſkaufè 5 glahſèſ uhdenſ un pehz tam maiſot peejauz klaht 1 tuhbu kwaſina un tad 1¹/₂--2 ſpauu uhdenſ peelej un nomaſgà. Kwaſinſ iſnihzina ari tahrupſ puku podoſ, aplejot ſemi ar atſchaidijumu.

Pagatawojot maſatu porziju nem proporzionali maſaſ mineto weelu un uhdeni.

Bet galwenaiſ newajag nekad tiſ tahtlu eelaiſt — dodeet putèm mehſlojumu, lai aug ſpehzigi, nomaſgajeet ar remdenu uhdeni, lai tihraſ no putekleem — uſ putèm neeeradiſeſ ſchee neluhgtee weeſi.

D. Straume.

Waj mahte pawafari iſlido?

Biſchtopibà wehl muhju deenàs ir daudſ nenoſkaidrotu jautajumu, daudſ jautajumu, kuri ſchkeetami noſkaidroti un kuroſ, biſchtopju ap-rindàs, walda domſtarpibas. Pee tahdeem japeekaita ari jautajumſ par mahtes iſlidoſchamu pawafari. Lihdſſchinejaiſ waldoſchajis uſſkats peenem, ka mahte wiſu ſawu muhſchu pawada ſtropà, iſpildidama no dabas uſlikto atbildigo peenahkumu. Pehz lihdiſchineja uſſkata mahte ſatſtahj ſtropu muhſcha ſeedoni, lai apauglotoſ un pamata ſaimi atlaiſchot pirmspeetu, ar kuru ſtropu atſtahj wezà mahte. Tahdſ ir lihdiſchinejaiſ uſſkats. Neſkatotees uſ to, biſchtopibas literaturà teef ari iſteiktas domas, ka mahtes ari pawafari atſtahjot ſtropu un aplidojotees, lihdiſgi bitèm. Noteiktus nowehrojumſ lihdiſ ſchim man iſdewees naw zaurſkatità biſchtopibas literaturà atraſt, bet domas par mahtes iſlidoſchamu pawafari teef iſteiktas. Un ari negribetoſ tizet, ka daba biſchu mahtei ir noleeguſi redſet pawafara ſauli, iſjuſt winas ſiltumu un papreezatees lihdiſ ar ſawàm darbinezèm par dabas atmodu. Muhju laià, pee brihwibàm peeraduſſcham, zilwekam taſ leekas nelogiſki un neſaprotami, jo, lai ar zik uſmanigi bites mahti nekoptu, kà ari nelolotu, pawadit, ar pahriſ iſuehmumu, mahtei wiſu muhſchu ſtropà buhtu nepatiſkami bargſ liſtenis. Par bitèm mehſ ſinam, ka winas wiſas pawafari pakahpeniſi iſlido, lai atſwabinatoſ uo ſeemas netihromeem. Kamdehl gan taſ buhtu leegts mahtei? Waj tamdehl, ka wina ir ſtropà weenigà un winas warbuhtejà nahwe iſſchirtu ſaimes liſteni? Schee jautajumi neatwai-rami uſſtahdàs, pahrdomajot mahtes ſtahwokli pehz lihdiſchinejà waldoſchà uſſkata. Par bitem mehſ noteikti ſinam, ka winas neiſkahrnàs ſtropà, iſnemot gadijumſ, kad winas ſeemà ſaſlimſt ar zaureju jeb,

pateizotees nelabwehligem seemoschanas apstahfleem, pee leela medus patehrina un wehla pawafara, ir speestas to darit. Kā un kahdos apstahklos schis prozešs noteef pee mahtes un waj ar to ir šaištita, jeb naw šaištita winaš islidošhana no stropa mehš ari noteikti nesinam. Tā kā mahti mehš usfkatam kā pilnigati attihštitu darba biti, tad logiški buhtu peenemt, ka pee winaš isfahrnishchanas notiktu kahdos pašchos apstahklos kā pee bites. No šchejeenes šekotu šlehdsjeens, ka matei pee isfahrnishchanas, buhtu jaislido no stropa, warbuht pahris reišes gadā, ja peelaišham, ka wina, pehz dabas nemihletu netihribu, tāpat kā bites. Un tā tad šchi mahtes islidošhana buhtu šagaidama ari pawafari. Kā jau raksta šahkumā mineju, lihds šchim biškopibas literaturā naw mineti noteikti nowehrojumi par tamlihdšigeem mahšchu islidojumeem pawafari, bet gan isteiktas warbuhtibas domas. Ari „Latwijas Biškopji“ ar šchahdeem nowehrojumeem naw nahzis neweens biškopis klajā. Katru gadu gan muhšu biškopji šuhdjas par bojā gahjušchām mahšem seemoschanas laikā un pat agrā pawafari, pehz bišchu islidošchanas. Un parasti, aiš scheem eemesleem, katru gadu muhšu drawās ir šajuhtams referwes mahšchu truhkums, jo referwes mahšchu šaimišchu pahrseemoschanas jautajums naw lihds šchim praktiški drošchi atrišinats. Uštrihšochi daudš tifa nowehrota mahšchu bojā eeschana pagahjušchā pawafari, ari pehz bišchu islidošchanas. Ar trim tamlihdšigeem gadijumeem ari man nahzās eepafihtees šawā drawā. Nowehrojumus un apstahklus ihsumā aistahštichu.

Bites aplidojās 28. martā. Aprila šahkumā isdariju stropu tihrišchanu un pahrleežinajos par mahtes dehjumeem. Pee islidošchanas un wehlfās deenās neweena šaine neišrahdiija bešmahtes pašihmes. Ari pee rewišijas nekā aišdomiga neatradu. Wišs likās labatā fahrtibā. Wišas šaimes tšchatli gahja ar šeedeem. Seels bija mans pahrsteigums, kad, atbrauzot uš drawas apškati, 20. aprili atradu 2 šaimes beš mahšem, kuras krita azis ar šawu nenormalo lidojumu. Pehz nedēlas tas pats pahrsteigums ar trescho. Nekahdi newareju isfkaidrot mahšchu bojā eeschanas eemeslus tik wehlu pawafari, pee kam bojā gahjušchās mahtes bija 1—2 gadu wezumā. Šaimes zaurškatot atradu aišwahkotus perus no kureem jau dšima jaunās bites. Reaišwahkotu zirneku un oliņu nebija. Atminā nahza ari pahris tamlihdšigu gadijumu agrakos gados un beidšot, kā tizamato isfkaidroju un peenehmu, ka mahtes ir gahjušchas bojā, pee islidošchanas no stropa. Kamdehl islidošhana notikufe tik wehli, bet ne agrati paleef nenofkaidrots. Waj wišpahri mahtes pawafari islido un waj šchi islidošhana noteef reišē ar bišchu islidošchanu jeb wehlati, ir ari nenofkaidrots jautajums, jo personigi wehl neešmu redsejis mahti pawafari islidojot, bet peenemu to kā tizamū. Šchini jautajumā loti interesanti buhtu dširdet zitu biškopju domas un nowehrojumus.

J. Bogulis.

Red. pee šime: Luhdšam biškopjus isteift „Latwijas Biškopji“ šawus eekstatus un peedšihwojumus no J. Bogulis šga. eekušinatā wišai interesantā jautajumā.

Plascha Lejas-Kurfemes bishkopju apspreede 3. martā Leepajā.

Leepajas bishkopibas beedribas telpās, Waksales eelā 8 notika gadskahrtejā Lejas-Kurfemes bishkopibas beedribu un atsewischku biteneeku kopapspreede, kuru šasauza Latwijas Bishkopibas 3-ba. Nestatotees uš ahrfahrīgi šlikto laiku un pahrmehriko puteni, apspreede bija labi apmekleta no beedribu preekschstahweem un ziteem bishkopjeem. Par apspreedes waditaju eewehleja Š. Zihruli, par sekretaru — A. Smilgu.

S-bas 2. Bishkopibas 3-bas preekschneeks P. Grūnups šikti eepasihstinaja dalibneekus ar patreijejo bishkopibas stahwokli Latwijā, šneegdams pee tam šihkas šinas par bishkopju un bishu šaimju škaitu fatrā aprinkti. Noskaidrojās, ka Rigas aprinkti ir wislabafais bishkopi-

**Bishkopibas kurti pee Leepajas bishkopibas beedribas, Leepajā.
Waksales eelā 8 no 14.—18. janwarim 1929. g.**

bas stahwoklis — pahri par 13.000 bishu šaimju, bet majak attihstita ir drawneeziba šisputes aprinkti — 1870 bishu šaimju. Pehz tam weetejā instruktore A. Leelupe refereja par wispahriko bishkopibas stahwokli Lejas-Kurfemē, kuršch tāpat kà zitur Latwijā naw labais. Tad šekoja šinojumi no weetām kà no beedribām, tā no atsewischkeem biteneekeem. Šismelojchu šinojumu šneedja Leepajas bishkopibas beedribas preekschneeks Š. Zihrulis. Beedribai ir kooperatiwa drawa, mahkšligu schuhnu darbniza, bishkopibas peederumu noliktawa un winas darbiba wispahriki bijusi rošiga. Pee Leepajas bishkopibas beedribas ari noteek gadskahrtejās Lejas-Kurfemes bishkopju apspreedes. Ari no

zitu beedribu preefſchſtahweem un atſewiſchkeem biſchopjeem eenahza wehrtigi ſinojumi par biſchtopibas ſtahwolli uſ weetàm un norahdjiumi Biſchtopibas B-bai turpmakam darbam Lejas-Nurſemè. Apſpreede no-riteja leelakà jaſkanotibà un darba leetderibà. S-bai Latwijas Biſchtopibas Zentralbeedribai reiſi gadà ſchahdas apſpreedes buhtu jaſaſanz wiſos leelakos zentros walſti. l.—

Pamati biſchu ſtropheem.

Brautajot par daſchadeem dſimtenes nowadeem, man kà biſchtopim arweenu ſtats kriht uſ dahrſeem un biſchu ſtropheem. Ar intereſi patikas wehrot kahdi ſtropi un kahda apkopſchana. Eà garam brauzot un wehrojot, pirmais, kas wiſwairat kriht azis, ir kà biſchu ſtropi ſtahw pa leelakai dakai ſchkihbi uſ ſawa pamata. Protama leeta, ja biſchu ſtrops neſtahwès taiſni, tad ari bites newarès taiſni ſchuhnas noſchuht. Raut ari tur buhtu likts pilns rahmis ar mahſſligàm ſchuhnam, tàs iſgreesiſees rahmitim blakàm un tiks ſchkihbi noſchuhta. Mehſ biteneeki tatschu ſinam, kà rahmiſchu ſtropam tikai tad ir noſihme, ja katris rahmis ir ar taiſni noſchuhtam ſchuhnam itin kà noehwelets, tikai tad to war ehrti iſnemt un ari eelikt ſtropà. Sa biteneeks neſinàs waj ari neeewehros dabas likumus „lodi“, tad maſàs tſchaklàs bitites to gan katrà meetà un laikà ſinàs un eewehros. Tad wehl, ja biſchu ſtrops neſtahwès taiſni, ari pee biſchu ehdinatſchanas buhs nepatitſchanas, jo ari uſlikta baribas ſilite ſtahwès ſchkihbi un protams eeleeta bariba pa weenu malu jeb galu tezes ahrà. Biſchu ſtropu pamati, zil eſmu nowehrojis, mehds buht daſchadi; ir ſtropi kureem kahjas jau peenaglotas no amatneeka tos buhwejoj. Tas nu nemaſ nawa praktiſki, jo kahjas deefgan teewas ahtri nopuhſt, kà te lai peeſit jaunus kahjas, kad ſtropà bites eefſchà? Beſ pamatigas biſchu trauzeſchanas tas nemaſ nawa iſbarams. Daſcheem biſchopjeem reds atſewiſchki taiſitus krahgiſchus ſtropu apmehrà, uſ kureem uſlikti ſtropi, te atkal tas nelabums, kà tee weeglas buhwes kahjas deefgau teewas, kuras ſtropam wirſu ſtahwot drihſi eefpeeschàs dahrſa mihtſtajà ſemè un tà ſtropi atkal iſeet no lodes.

Wehl daſcheem biteneekeem reds noliktus diwus blukiſchu galus ſemè un uſ teem uſlikti ſtropi. Schahdi nolikti ſtropi gan til drihſi no lodes neiſgreesiſees, bet te buhs tas ſliktums, kà ſem ſcheem dahrſa ſahlè nolikteem blukiſcheem jo drihſi eetaiſis ſawus puhſchnus ſtudras, kuras protams ari biſchu ſtropà ees zeemotees, ko gan neweens biſchtopis newehleſees. Leelakà data biſchtopju gan, kà redſams, riſkojas pehz ſchahda panehmeena: eeſit ſemè tſchetrus meetinūs, uſ teem uſnaglo tſchetrus laktinūs un ſtrops wirſu. Ari es agraki riſkojos pehz ſchahda panehmeena, kuru tomehr par wiſai praktiſku neatſinu. Tadehl, kà katru pawafari ſchee meetini ir par jaunu ar uhdenswaru japahrregulè, jo nawa wairš lodè. Es tadehl armeenu gudroju, kà noſtahdit ſawus biſchu ſtropus uſ droſchakeem pamateem. Nejaufchš

gadījumā mani uz tam pamudināja. Vasarā, eenesuma laika, eesjot drawā redsu, weens strops apgahsees. Stipra saime, wirsū diwas pilnas magasinās, ari strops labi swarigs, beesām pilditām seenām. Uzimredsfot meetini nawa isturejuschi swaru — weens noluhsiis un pahrejee trihs isswehrufchees no semes. Naktoshā pawafari gan wisi mani stropu usleekamee meetini atradās malkās schkhuhi un es sawus bischu stropus nostahdiju uz droscheem pamateem uz osola blukeem. Tos nehmu 4 pehdas garus, 3 pehdas eeraku semē, weenu pametu wirs semes. Uz bluku galeem usnagloju diwas laktinas, no-reguleju taisni un stropus wirsū. Tagad esmu ilgus gadus pasargats no nejauschidām ari katru pawafari attriht stropu reguleschana, jo reisi taisni nolikti tee wairs neschlobas. Nakt pawafaris malka jastalda, weenam otram bischtopim buhs gadijees malkā nopirkt sarainus blukus kuri nawa labi malkā sastaldami, tos eeteizu eelikt drawā sem bischu stropheem kō pamatus.

3. Busenbergs

S-bas Latvijas Biškopības Centrālbiedrības gada sapulce notika 10. martā š. g. Kr. Barona ielā 71. Sapulcē piedalījās 27 biedrības ar 44 delegātiem. Sapulci vadīja K. Lodziņš un protokolēja M. Smeils.

Pēc valdes, Vecbebru biškopības-dārzkopības skolas priekšnieka un revīzijas komisijas ziņojumiem sapulcē vienprātīgi pieņēma gada pārskatu. Biškopības Centrālbiedrība 1928. g. apgrozījusi Ls 73.131,65. Ieņēmumu un izdevumu budžetu 1929. g. pieņēma — Ls 50.990,25 apmērā. No ziņojumiem no vietām atklājās diezgan bēdīga aina par stāvokli dravās. Ārkārtīgi stiprais un pie tam pieturošais sals nostādījis bišu saimes smagā stāvoklī. Ir pat dravas ar prāvākiem zaudējumiem bišu saimēs. Valdē nāca pārvelēšanā P. Grūnups un R. Hesse, kuņus ievēlēja no jauna. Tāpat revīzijas komisijā ievēlēja līdzšinējos: J. Puriņu, P. Lapiņu un G. Kronbergi. Valdes un revīzijas komisijas kandidātos ievēlēja: G. Tamani, P. Grūnupu jun., C. Aleksi, P. Rubeni un K. Lodziņu. Sapulce noritēja vislabākā vienprātībā.

Pa sweschām semēm.

Biškopībā Tunisā (Seemel-Afriskā).

Lai guhtu panahkumus biškopībā, ka sinams, pirmā labrtā ir wajadstigas spehzigas saimes. Bet saimju attihstibu warena eespaido diwi faktori: 1) ganibas un 2) eenesuma laika ilgums. Lai gan ideala nekā naw sem schis saules un katrai meetai un leetai ir sawi truhkumi, tad tomehr biškopības eenesiguma sinā daschām semēm ir sewischki laba slawa; pee tahdām semēm buhtu peeskaitama Tunisa, kurai biškopības attihstibas sinā ir leela naktotne.

Tunisâ ir milšigi, wairat miljonu hektaru leeli apgabali, kur rosmarins (*Rosmarinus atticalis*) un kahda sawada wirschu suga (*Erica multiflora*) seed daudsus mehneschus no weetas un, pateizotees filtajam klimatam, schee stabdi leeliski medo. Bes tam schi seme wehl ir bagata ar tahdecim teizameem augeem kâ akazijam, apelfineem, zitroneem, faktuseem u. d. ž., kuri sche aug leelâ wairumâ.

Pateizotees schahdâm bagatâm bišchu ganibâm, bišchopiba Tunisâ pehdejos gados saht arween plaschaki attihstitees un teef peekopta galwenâ kahrtâ no frantscheem — kolonisteem.

Schejeenes medus ir wišaugstakâ labuma.

Wiršchi un rosmarins saht seedet nowembri un dezembri, seed lihds martam un aprilim. Pa scho laiku medus teef eewahktâ milšigâ daudsumâ. Janwari bes tam wehl usseed mandelu, aprikosu persiku kozini, pluhmes u. d. ž. koki. Se, jaska, zauru gadu kaut kas seed, tâ ka medus awotu bitem nekad netruhkst.

Bišchu darbiba drusku atslahbst weenigi wiškarstakajos wasaras mehneschos: julijâ, augustâ un septembri, pehz kam atkal top loti intensiwa zauru rudeni, seemu un pawasari, lihds nahkoshai wasarai.

Bes schi wasaras karstuma bišchopibu drusku negatiwi wehl eespaido pastipree wehji — kuri, jaska, beeschi ween ir filti — kadeht drawas, lai aissargatu no saules un wehja jaeerihko kuplu koku dahrsos, kahdu Tunisâ naw masums.

Tunisâs bites ir isturigas, loti tšhaklas un nepasihst gandrihs nekahdas šlimibas.

Saimju škaitš, pateizotees filtam klimatam un ziteem sewiški labwehligem apstahkeem, ir loti weegli pawairojams.

J. Turks.

Ukraines biteneeka drawâ.

Ukrainê bišchopiba atrodas wehl us semas pakahpes, jo tur gandrihs wiši biteneeki drawo klutschos. Reti kur war sastapt drawas, kur drawotu preekschšihmigajos Dadan-Blattos, jeb zitu sistemu stropos un tureenes bišchopji ari negrib schkirtees no blukeem, jo medus wineem ari no blukeem peeteef. Mehš drawojâm D. Blattos un medus mums bij no weenas saimes otrtik kâ wineem no bluķa, bet biteneeki tomehr us to negreesa wehribu. Un tur jau ari nedrawo katrs saimneeks no sawas saimes. Daschreis ja wineem eeprafitos, žil wineem ir pawisam dsihwas saimes, tad ari tee nesinatu, jo wiši sahdschas biteneeki ašwed sawas saimes us meschu, kur ir besgaligas bišchu ganibas un tur bites nekad nespehji isnest wišu nektaru no seedeem. Tur ir weenâ drawâ pat lihds 300 saimes. Drawas aptašitas ar schogu no dselonaineem koleem. Drawâ ir neleela buhda, kurâ dsihwo biteneeks „medus lahziš“, kas pahrsin par saimem un medu. Tur wišch weens patš dsihwo wišu wasaru starp bitem un tas ir rets atgadijeens, ja wišch pa wasaru eerauga sawas saimes ihpachneeku no sahdschas, jo neweens ihpachneeks us tureeni neeet un nebehdâ par saimem. „Medus lahjim“ ari wišu

wasaru japahrteek no medus un rutkeem, ko winsch pats eestahda pee sawas buhdas, jo neweens jau winam nenesis ehst us meschu.

Kad nahk rudens wirsu, tad tik sahkas „medus lahzim“ fwihschana. Winsch no rihta lihds wehlam wakaram greesch no „klutscheem“ medu un stampa ballas un muzas. Medsweedes tur nepasihst, un winas tur ari naw wajadfigas, jo no klutscheem medu newar issweest. Wehla rudeni no sahdschas atbrauz pakal medum. Sakrauj traulus us rateem un brauz us sahdschu projam, kur kopigi isdala stary biteneekeem, skatotees pehz saimju skaita. „Medus lahzim“ ari atstahj pahris muzas ar medu un wehl peedewam sakaltetu maisi. Tur tad ari winsch seemo ar wisam sawam bitem primitiwoos dsihwoklos. Vites klutschos — biteneeks buhdâ. Seemas tur ahrkahrtigi ihsas, salihdsinot ar Latwijas seemam. Sagatawoschanas tur gandrihs nekahda naw us seemoschanu. Pawasari tur nahk ahtri, ir filti un eenesums tuhliit sahkas, jo tur wisi meschi ir lapu meschi, ka peemehram: klawu, leepu, ofolu u. t. t. Bes tam tur ir milligas plawu ganibas, kur nekad naw eespehjams bitem wisu apolidot. Saimju usbaroschanu tur nepasihst nemas. Ja tur drawotu preekshihmigajos D. Blattos, tad tur medus pluhstu ar straumiti un medus zena tad galigi nokristos Ukrainê.

W. D r e c h o w s
Bezbebru Bischkop.-Dahrskop.
skolas audsefnis.

Wehl reis atbilde K. Woiska fgm.

(Stat. „L. B-pja“ 1. burtniza. Jautajums Nr. 1.)

No dahrskopjeem loti plaschi teek peeleetots panehmeens potsarus pawasara potoschanai usglabat pa seemu pagrabâ smiltis eeraktus. Ja Suhš ta esat darijuschi un Suhsu potsarini ir bojajuschees, tad waina meklejama ne schini darba metodê, bet zitur. — Ra mehs labi sinam, tad puhshchanu weizina un tahda war notikt tikai tur, kur ir peeteekoschi mitruma un siltuma. Waj Suhsu pagrabs naw mitrs un silts? Seb ari Suhš potsarus eerakt flapja un truhdu weelam bagata semê? Tad, saprotams, wineem ari bija jabojojajas. — Potsari pehz minu nogreeschanas ir jasaseen neleelas, weeglâs buntites un jaerok pagrabâ tihra smilti, ta ka lai smilts eekluhtu ari buntites widu. Alpmehram trescha dala no augshas galeem ir jaatstahj nepeerakta. Ja pagrabâ temperatura nepahrneegs 4°C, tad potsari labi usglabasees. Naw wajadfigs — un ir pat newehlami — potsaru galus eedurt kartupeli. Scha dara tikai wasara, usglabajot potsarus azoschanai, lai tee neisschuhtu. Loti labi potsari usglabajas ledus pagrabâ, tapat smiltis eerakti. Mehginat potsarus peerakt brihwâ dabâ lauka kahdas ehkas seemelpuse. Pehz tam nosedsat ar skujam un pawasari peesargajat no agras atmodas. Ir labi, ka potsarus war nogreeft jau rudeni pirms wehl naw eestahjees stips sals, jo

daschas muhsu glesnatas ahbetu un, waj wifas bumberu un kaulinu foku schirnes, loti beeschi zeesch no sala, kursch boja jauno sarinu grebsdus. Warbuht tas bijis ari pee Zuhfu potsarimeem, tikai Zuhš wainu peerehkinajat usglabaschanai.

R. Puhtitis.

Biškopibas instrukturu apspriede.

(Turpinājums.)

A. Bergmanis no Vechebru biškopibas-dārzkopibas skolas. Pagājušais gads nav bijis labvēlīgs ne tikai biškopjiem, bet visās lauksaimniecības nozarēs. Biškopibas-dārzkopibas skolā mācības tiek pasniegtas līdzšinējā gaitā. Ar 1928. g. 1. novembri skola pārorganizēta ar 2 gadīgu kursu, papildinot skolas programmu dārzkopībā, piemērojot citu dārzkopibas skolu programmai. Skolas audzēkņi pēc skolas beigšanas un 2 gad. prakses varēs iestāties dārzkopibas vidusskolā. Uz visu šo ir spieduši praktiski novērojumi par audzēkņu sagatavošanu praktiskam darbam. Dravā šogad saimes ir spietojušas ārkārtīgi daudz. Ir darīts viss iespējamais parmērīgas spietošanas apkaŗošana. Spietu svars dažāds, dažreiz oirs spiets svarīgāks par pirmspietu. Spietoja 17 saimes. Ienesums, samērā ar citiem, ir bijis labāks. No dažām saimēm ieņemts 16—17 kgr. medus Caurmērā ienesums saimē ir bijis līdz 8 kgr. Saimēm rudenī bija maz jāpiedod cukura sīrupa. Skolas drava nekad nevarēs būt tik ienesīga kā atsevišķu biškopju dravas, jo tā ir mācības drava, kur skolniekiem praktizēties. Maz ienesīga šogad arī dārzkopība un sakņukopība. No stiprām lietus gāzēm stipri cietuši sakņaugi un stiebrāji.

Uzklausījušies visus ziņojumus no vietām un atsevišķi iztīrājuši katru ziņojumu, apspriede nāk pie slēdziena, ka lietaina un palielākai daļai vēsa laika dēļ arī biškopība 1928. g. vasarā stipri cietusi, bet neskatoties uz visoto, kā tas redzams no ziņojumiem, vietām spēcīgas saimes tomēr devušas atlikumu. Ievērojot pēdējo, biškopibas darbiniekiem, starpcitu, jādara viss iespējamais sava darba rajonā, lai biškopji ieaudzētu un turētu savās dravās tikai spēcīgas saimes, jo vispārīgi, bet sevišķi Latvijas klimatiskos un ganību apstākļos „Viss glābiņš ir spēcīgās saimēs.“

Sēdi pārtrauc pulkst. 17. 35 minūt. 23. novembri. Apspriedes turpinājums 24. novembri pulkst. 9.30. —

24. novembri pulkst. 9.35 apspriedi atklāj vadītājs R. Akermanis ar Em. Āboliņa referātu par „Bissaimniecībā izlietots darbs.“ Apskatot biškopibas stāvokli Latvijas

10 gadu pastāvēšanas laikā, bīskopība pie mums jau tiktāl attīstījusies, ka tā uzskatāma par nopietnu saimniecības iepēmuma pacēlēju. Bīskopības attīstība iet straujiem soļiem uz priekšu un tai ir liels tautsaimniecisks pamats, kādēļ tā sīkāk vēl izpētāma. Līdz šim nav mums noteiktu dātu, cik izmaksā vienas saimes apkopšana. Priekš tam būtu izpildāmas anketes, kuŗas dažās zemēs tiek izpildītas.

Bergmanis atzīst ziņu vākšanas vajadzību, bet domā, ka noteiktas ziņas darba laika patērēšanā pie saimēm, caur anketēm neiegūs, bet tās jāiegūst caur pašiem instruktoriem. Darba laika patērēšana saimju apkopšanā, medus izviesšanā, stropu, bīskopības piederumu izlabošanā un jaunu pagatavošanā, lai to pareizi atzīmētu prasa lielu akurātību un tādēļ šis darbs vislabāk izdosies, ja to izvedīs bīskopības instruktori un Vecbebru bīskopības-dārzkopības skolas absolventi.

P. Grūnups. Ziņu vākšana ir vēlama. Pareizu dātu iegūšanai būtu liela nozīme bīskopības ienesības noskaidrošanai un aizstāvēšanai.

(Turpmāk vēl.)

Bīškopji ņavā starpā.

Sloka. „Latvijas Bīškopis“ Nr. 10. 1928. gadā, Smeilka lga rakstā par „dabīgu mahšču atjaunošanos“, varu Smeila lgm tīftahlu peefrist, ka dabīga mahšču atjaunošanās buhtu gan preefsch itveena bīškopja patīhtama, zaur to biteneekš waretu dsihwot wīšu wafaru besruhpgi meerā, ka wezlaitu bīškopji klutšču stropoš drawodami. Bet tagad, kad bīškopība ir attīstījusies ar daudz mahžiteem bīškopjeem un drawā nauda eegulbīta stropoš un zītūs bīškopības rīhtūs eegahdajot, nebuhtu eeteizams drawot pehž wezu wežās parafčas.

Man pašai wairafas reifes ir gadījees, kad wislabatā mahte nodsihwojuši 2—3 gadus, schehl winūs isnīhtinat, laisch wehl seemā, seemā waj agrā pawafari nobeidfās, jeb nahlamā wafarā ņaime wāhja un nekā wairš n rascho. Ir taifnība, ka mums ir gan wehl labas bīšču ņaimes, turās pat bes speeta atlaiščanas ištā laikā atjauno few mahtes bes tā bīškopim kahti saudejumi zeltoš un bes tā bīškopis pašs to manitu, tik kahtu reisi nejaufchi eerauga mahtes ņanniu, no turās jaunā mahte dsimusi.

Naw nizinama arī zittauteeschu biteneeku parafcha, kuri ņavām bīšču mahtēm mugurinas notrahšo katrā gadā ņawadafā trahšā. Ja tas wispahri notiftu, tad gan neweens bīškopis netizetu, ka wina labā bīšču mahte ir 4—5 un pat 10 gadus weza. Warbuht naw pelāma arī mahšču ņahnniu apgreiščana, kas arī teek jau ahrsemēs iswesta, par ko, domaju „L. B-pja“ lafitajūs eepafiftinat turpmat.

Marianna Draugs.

Red. peefihme. Preezajamees ka M. Smeila lga rakstīnšč pag. gada „L. B-pja 10 burtnižā par „dabīga mahšču apaugloščanas“ radījis interesi muhšu bīškopju aprindās, to arī pašs Smeila lgs ir titai wehlejees — dsirdet muhšu biteneeku domas schini jautajumā.

Seemupe. Rīkteniģs gads ir nupat pagahjuščais. Neween biteneekem, bet wispahri laufaimneežibā. Rītkena pīrstu mehš eņam jau ņajutuschi un wehlat pawafari aņatā weidā to ņajutis ņemkopji, kas nebuhs padomajuschi par lopbarības jautajumu un nebuhs ņamaņinajuschi ganamo pulktu. Arī drawās

weens, otrs stropinšch pawafari buhs klusš, ja ne pat wefelas drawas. Zau pag. pawafari lihds 80% nošaluschee wirtschi, wirtschu biteneekem liša nojust, ta 2—3 gaduš uf labu meduš raschu naw isredsš, kaut ari pee islidoschanai isbewiga laika. Rā mehds teikt, ta nelaimē nenahš weena, tā ari bija pag. gadā. Nelabwehligā pawafari meduš krahumi šaimēs ahtri ween plaka un lai šaimēs nenonahstu kritistā stohwolkt bija jakeras pee eebaroschanas ar zukurfirupu, tas bija jaturpina gandrihs wišu wafaru Ras to nedarija, tam šaimēs štipri pawahrga waj pat aiš bada nobeidsjās. Ne wišai teizami gašja ar mahšchu eeaudšeschanu pamatišaimēs un nukleušos jo pahri par 30% mahtes gašja sudumā pee apauglošchanās.

Speetoschana bija sem wideja un speeti bija ne wišai smagi. Seemas baribu šaimēm nahzās papildinat ar zukurfirupu. Pehdeja ne wišai pilnigā islidoschana notika 14. nowembri pehpjusdeenā, bet tad drihs usnahstufē migla no juhras islidoschānu pahtrauja.

Saulaino deenu pag. wafarā bija teescham mas un man leetas, ta winu škaitu juhrmalas apgabalos wehl wairat šamasinaja no juhras šahpjoschā aukstā migla.

R. F.

Saungulbene. Šaimēs lihds šchim pee mums seemojuščas labi, isnemo mafās šaimites, tās pahrmehrigais aukstums pahrweizis. Šo neparaslu atradu pee šawām diwām šaimēm: it tā uhdens buhtu pluhbis no stropa eekšeenēs un uf strejas šafalis. Vai gan šaimēs mums eeseemotos uf 15—16 flgr. baribas, to-mehr jabaidās waj peetiks baribas nepeeredsetā aukstuma dehl. Kaut tatschu nu buhtu palizis šitaks laiks!

J. Stahmers.

Walmecera. Peeturotees bargai seemai masafas šaimites šanesām telpās, bet ari štipri zeetuščas dahšas laukā seemojuščas šehzigas šaimēs, šewiškri pee teem bišchtopjeem, kuri nolaidigi eeseemojušchi. Šchi šen nepeeredseti aukstā seema lai ir par pamahzibu wišeem pee šaimju eeseemošchanas.

G. Wilmanis.

Ši beedribu dšihwes.

Mahlpils. Pee Mahlpils Kneedinu isglihtibas beedribas no 1927. gada pastašw bišchtopibas-dahrschtopibas pulzinšch peedšihwojušchā praktika Šr Bumbeera wadiba.

Uš pulzina eerosmi 1928. gada pawafari Mahlpils Pitutu školā tika šarihšoti pirmee bišchtopibas-dahrschtopibas kursji lektoru R. Afermana un Š. Poreešča wadibā. Kursuš apmekleja ap 30 personu, pedalotees bes teorijas ari praktištos darbos tuwejās drawās un dahrsjos.

Tagad bišchtopibas pulzina wadibu usnehmās Š. Walodis Mahlpils Kanne-neekos, kuram pašcham ir leelakā drawa wišā plaschā aplahrtne ar 36 šaimēm. Uš šcho drawu rudeni šarihšoja eekšuršiju. Eekšuršijas dalibneeki eepašinās ar drawu, winaš eekahrtu, bišchu eeseemošchanu, meduš isšweešchanu, šchuhnu kausēšchanu u. t. t., peedalotees ari praktištos darbos, par to heigās weesmihligais biteneekš laipni pa-zeenija weešus ar šalbu medu, peenu, maiši.

Pulzina waditajs Š. Balošča lgs. ari dezembri šarihšotā beedru wafarā nolašija Pitutu školā beedreem un weeseem lezšiju par „Bišchu usraudšibu un apkošchānu seemā, un ir ar meeru ari turpmat usnemt šawā drawā pawafari un zītā laikā eekšuršantus, nolašit lezšijas waj pat noturet ihšlaizigus kursuš ar teoriju un praktišeem darbeem.

Uš beedru eerosinajumu beedribas gada šapulžē ari nolehma šarihšot maija šahkuma trihs deenu ilguš kursuš bišchtopibā, ušajzinot Latwijas Bišchtopibas Bentrābeedribas lektoru.—

Rā pastašwigs pulzinšch šahl darbotees dahrschtopibas pulzinšch firmā, bet energijā bišch- un dahrschtopja Šrišča Bumbeera wadibā Lejasšitutos. —

Netruhšti ari beedribas šamehrā plaschā bibliotekā grahmatu par dahrsch-

pibu un biškopību tā arī ir gabus teef abonets „Latvijas Biškopis“ un eesēts gāda gahjumos.

Bešwešfaimneezibām Mašpils Kneedinu nowadā arī dauds jaunšaimneezibu, kuras zihīgi eerihko šamūs angļu un šafnu dahršinus, eegahdajas pa štopinam bites un šahf nodarbotees arī ar biškopību.

Sakarā ar wairakām ležijām un jau notikufcheem kurseem, interese uš dahrškopību un biškopību aišween peeaug. —

Warbuht ar laiku biškopības pulžinam buhš lemts wehl paplašhinatees un ijwehrtees par pirmo biškopības beedribu Mašpili. —

J. Riplošs.

Riģas Praktiškō Biškopju Beedribas gada šapulze 3. februari, Riģā, Kr. Varona eelā 71.

Mušu wezatās un špehzigatās biškopju organizārijas gada šapulze bija šewiški kupli apmekleta. Šapulzi wadīja preekšh. P. Grūnups un protokoleja M. Smēls. Beedribai 1928. g. bija 275 beedri un šovīgi ar Latvijas Biškopības Ģentralbeedribu ušturejušī biškopības instrukturu, kureš pahškata gadā apmeklējis 83 drawas ar 367 bišhu šaimēm un šneehšs beebreem 572 bešmafšas pamahzības dajšados biškopības jautajumos. Beš tam Beedriba Ģentralbeedribas lektoru wadībā šarihkojušī 3 biškopības wakara kursūs un 6 preekšhlahjumūs, tā arī išbraufušī ekškuršijā uš Wežbebru biškopības-dahrškopības školu. Pahškata gadā Beedriba apgrošijusi Ls 1935. Peħz waldeš un rewidentu šinojumeem šapulze weenprahtīgi peenehma gada pahškatu. Ušdewa waldei 1929. g. šarihkot 3 kahretejos wakara kursūs un wlašhu ekškuršiju uš Wežbebreem. Gewehrojojot, ka Beedribas darbineeši štrahdā beš atliħšības, gada šapulze, tā parasti, atlahwa un ušdewa waldei šadalti štarp darbineekeem Ls 200 leelu gratifikāciju. Riģas praktiškō biškopju beedriba liħdš šhim weenmehr ir pabalstijusi Wežbebru biškopības-dahrškopības školu un arī šhi gada šapulze nolehma iššneegt minetai školai preekšh školas bibliotekas wadžšibām Ls 100 leelu pabalstu.

Štahmereene. Štahmereenes biškopības beedriba dibinata 1917. gadā, škait š pee mušhu rošigatām biškopju organizārijām. Beedribai šawš ihpašhums, kur šopā ar Bibliotekas beedribu eerihko plašhu šahli dajšadu kulturelu pašahkumu wadžšibām. 1928. g. notureti wairati preekšhlahjumi un šarihkoti 3 išriħkojumi. Pahškata gadā beedriba apgrošijusi pee 400 lati. Šota materiāls preekšh beedribas ehku pahrbuhwem šagahdats par Ls 709,60, Noturetas 3 kahretejas beedru šapulzes un 18 waldeš šehdeš, Beedribas walde; Preekšh. Ģ. Uħdriš, ložekli: J. Kahklišh, J. Lahders, J. Riķaks un P. Lapinšh. Beħdejais darbošošš pee beedribas arī ka instruktors.

Kruštupils. Kruštupils un apš. biškop. b-as „Drawa“ Ģrepu Nodala 1928. g. šafautušī 3 pilnas beedru šapulzes un 8 waldeš šehdeš. Pahškata gadā apgrošijusi — Ls 188,89. Rašē uš 1. janwari 1929. g. — Ls 40,53. Nodatai 20 beedri. Walde: J. Kalnišh — preekšh, ložekli: J. Awotinšh, M. Rešnis un J. Balodiš, Rewidenti; P. Špolans, Anna Krušminšh un Anna Kalwe.

Grāmatas un laikraksti.

„Latvijas Lauksaimnieks“ № 4-6. Red. agr. J. Blumbergs. un agr. J. Sudrabkalns.

„Zeme“ № 3. Red. Šaeimas dep. H. Endzeļinš.

„Izglītības Ministrijas Mēnešraksts“ № 2. Red. T. Zeiferts.

„Ārpusskolas Izglītība“ № 2. Red. A. Ķēniņš.

„Kooperatori“ № 2. Red. K. Lorens un A. Zariņš.

„Jaunības Tekas“ un „Mazās Jaunības Tekas“ № 2-3. Red.-izdevējs A. Jessens.

„Fizika“ Agr. K. Dedziņš, Lauksaimniecības Pārvaldes izdevums.

Ššdeweja: Latvijas Biškopības Ģentralbeedriba.

Atbildīgais redaktors **P. Grūnups.**

Ģešpeekšs K. Pauzišha špeestuwē, Ģimbahšhōš.

VECEBRU biškopības un dārzkopības skolā

ir dabūjami

1. **Vasaras ābelītes :**
Baltais dzidrais, Rožu ābols, Rēveles bumbieru ābols, Cukurīņi.
2. **Rudens un ziemas ābelītes :**
Rudens strīpotais, Ničnera zemeņu ābols, Māla ābols (Serinka), Leišu pepiņš, Sipoliņš (Borviši), Antonovka, Aports, Kitanka, Ripstona pepiņš, Boskopa skaistais, Dzeltēnais Richards un Ziemas strīpotais.
3. **Bumbieri :**
Vasaras bergamote un Mārciņu bumbieris.
4. **Avenes :**
Morbboro
5. **Upenes :**
Vietejā šķirne.
6. **Zemenes :**
Viktorija.

Bez tam vēl dabūjami :

Greznuma koki un krūmi :

Dzeltēnā akacija, kastāni, apses un dažādi ilggadīgi puķu stādi.

Iepakošana un sūtīšana pa dzelzceļu uz pasūtītāja rēķina, aizvešanu un nodošanu Koknesē izdara skola. Līdz ar pasūtījumu mazākais puse jaiemaksā, pārējo ar pēcmaksu. Cenu rādītāju piesūta uz pirmo pieprasījumu. Naudas sūtījumi un visi pieprasījumi adresējami : **Vecbebru biškopības-dārzkopības skolai,** c. Koknesē. Tālrunis : **Bebri 8.**

V. B.-D. skola.

Saweenibas
Latwijas Bischkopibas Zentral-
beedribas isdewumi:

- 1) **Praktiskee darbi drawâ**
M. A. Dernowa. Tulkojis M. Smeils. Matkâ ar peesubtischanu 28 1,10
- 2) **Bischkopja rakstu trahjums**
I., II., III., IV., V. daļa. Katra daļa ar peesubtischanu matkâ 70 fant.
- 3) **Bischu ehdinashana,**
baribas sagatavoshana un paineeegshana. — E. Agholina
Matkâ ar peesubtischanu 55 fant.
- 4) **Bischu dsihwe**
Morisa Meterlinka. Tulkojis A. Gulbis. Isdewusi Latwijas Bischkopibas Zentralbeedriba. Matkâ ar peesubtischanu 90 fant.
- 5) **Bischu slimibas un eenaidneeki**
Tekstâ 9 sikhmejumi. Gastsahdijis R. Valodis. Isdewusi Latwijas Bischkopibas Zentralbeedriba. Matkâ ar peesubtischanu 45 fant.
- 6) **500 jantajumi instruktoreem un kursisteem**
bischkopibas kursos un praktisos darbos drawâs. Gastsahdijis P. Grûnups. Isdewusi Latwijas Bischkopibas Zentralbeedriba. Matkâ ar peesubtischanu 35 fant.
- 7) **Otrâ un treschâ Latwijas bishkopju kongresa protokoli**
Matkâ ar peesubtischanu 90 fant.
- 8) **Zeturta Latw. bishkop. kongresa protokoli**
Matkâ ar peesubtischanu 40 fant.
- 9) **Peru putve un winas aptaroshana.**
Gastsahd. mag. P. Rîsga. Matkâ ar peesubtischanu 45 fant.

Bes tam Latwijas Bischkopibas Zentralbeedribas biroja ir ari dabujamas labatâs gramatas par zitam laukfaimnezibas nosarem.
Adrese: Latwijas Bischkopibas Zentralbeedribai Rīgâ, Lahtschplehicha eelâ Nr. 27. Tahlt. 2-6-5-4-9.